

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

111. Prima sodal. B. V. inter Sinas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

solum sollicitus, volensque memoria complecti quæ illum esset illico docturus; verum illa dum animo versat, & frequenti memoria recolat, hæret, admirari, probare, deperire, & ex Magistro quem parenti formabat, dare se Christ discipulum: nec fuit voluntas Christianismi fixa & solida, tardior catechesi: diuinæ opis supra omnem modum multata vi roboratus, idola omnia ad Patres transmisit; & amicæ adulteræ æternum nuntium remisit, quæ verso in rabiem amore, cum nec blandiens nec rogans quicquam ex eo emulceret, iuravit se nocte intempta, apto ad fores ipsius laqueo, fauces propria manu elisuram, quod is Deo fretus, quicquid inde aut illi, aut sibi venturum esset mali spernens, domo illam abegit; puellam quam emerat in futuros amores, parenti dono restituit. Sed initiatum magnificè Christi baptismate, de Luca nomine insignitum, noua exercere certamina. Conducunt inter se ingenti numero Ethnici vt illum enormi immanium criminum obruant accusatione; submitunt amicos qui hoc illum metu reuoluant in idola; & minentur vitæ ipsius antea actæ infamiam præiudicatam fore probationem illorum scelerum: verum eo ardore pietatis ita de se illis, & de Christi lege satisfecit, vt qui ad eum euertendum aduenerant, ab eo edocti sapere meliora, ad suos redirent, eorumque nonnulli, Christiana sacra, quæ in illo suspexerant, postulerent. Tantumdem illi cum sodalitate quadam Ethnicorum cui præfuerat euenit, defectionem ab idolis cuius illos grauiter pudebat malignè vlturi, repetundatum actonem in eum struunt; & Christianorum in sectam transfugisse, ne quas suos in vsu auerterat sodalitatæ pecunias redderet: quamobrem Patrum consilio innocentiam, defensurus die quodam in frequentem illorum coetum subit, quantò improuisus, tantò magis acceptus, quod Christi pœnitens, putaretur idola repetere, illic de se primum suæque inter illas ratione omni pecuniaria diluit quæcūque poterant malæ fidei suspectum facere; tum de Christi lege cui se adiunxerat progressus dicere, tantò rationum, verborum, & ardoris imperio egit, quem eius in ore manerem humano cernebant attoniti, vt plus media pars auditorum sublequeretur abeuntem, & accenseri peteret Christianis. Sodalitatem quæ etiam domi suæ instituit, cuius formam, & leges & ex Deiparæ Natali nomen accepit a Riccio, qui dies Septembris octauus anni 1609. Sodalitatis sacris in regno Sinarum principium dedit. Fuit huius sodalibus primæ cuiusque Lunæ Dominico conuenire, audire Patrem de rebus diuinis; interrogare de dubiis; partiri vices piorum operum quæ quisque esset ad sequentem Lunam oblaturus, ex quibus largitas in egentes, maximè verò in splendidam, etiam pauperum sepulturam, existimationem virtutis Christianæ magnoperè auxit. Lucas autem quæ ceperrat pergens, plus centum Ethnicos religioni veræ lucrificat, in quibus omnes suos, & decrepitas senio marionas, post exhaustas, & vices, & nummos, & artem in simulachrorum dura & stolidam seruitute. Monstrabatur in his præ cæteris, velut ostentum diuinæ gratiæ Literatus, quod

TIT.
Prima Sod. II.
B. V. inter Sina-
nas.

quodd paulò ante idolorum feruus, cum parva laude falsa sanctitatis ita deliraret, vt vniuersi protodidascalus cœlum se tangere præferret, mox de Ethnico Christianus, de se alius planè videretur exortus; nihil eò modestiùs, affabiliùs, demissiùs, & alieniùs à pristino intolerabili tumore: tam læta multorum conuersio exaggerabat apud nos acerrum idolorum; nec adduci quisquam opificum poterat, vt metallis fusa contereret; fornace itaque nostris in adibus vt potuit extracta, fausto Christianorum plausu in eam coniecta sunt, & diuinitate posita nativam massam receperunt. Demùm his Pechini Christianis, cum sexaginta fortis accepissent, quadringenti fuere; futuri alibi multò plures, si fortè ad manum à quibus iuuarentur: nam ex Prouincia Honana Hebraei duo ad perendum sibi baptismum aderant, & accersendos in patriam nostros, vbi rituum auctorum onus, & contemptum pertaxi plerique in Christianos libenter essent transituri. Mandarinum quoque in varias vrbes suis ad Riccium literis nostros aduocabant, vt sibi explicatiùs traderent, quæ datis in lucem libellis adstrinxerat, quo suos pariter igne incendebant qui fidem Pechini Christianam professi ad eos redibant; sed nefas erat paucos illos quos secum habebat fructuosissime occupatos aliò abstrahi. Factu procliuor Nanchini res fuit, quinque illic de nostris agebant, quos Paulus Doctor inuicauit ad infetendam Sciamhaiæ patriæ suæ lucem, quod macris initiis, spebusque præstitum, in felicissimos exitus euasit.

Sunchianum vrbs est primaria vnius ex regionibus quæ Nanchinensem Prouinciã, quatuordecim numero componunt, distatque Nanchino milliariis centum quinquaginta: Sunchiano Sciamhaiæ subiacet, angusto vrbs ambitu milliarium duorum; & æqualibus fere suburbiis, familiarum tamen censet millia quadraginta. Planus ager, in omnes delicias & culturam ferax, viginti fere non excedit leucas, & capit, alitque capitum millia trecenta; gentem si qua vltimam in regno pecuniosam, & diuitem, ex soli vbertate, & gozipij copia, quorum Regi tributam pendunt, aureorum millia quinquaginta; saccos totidem orisæ; laborati gozipij tantum vt fidem superet. Scribunt aliqui Sciamhaiam in sua dirione textorias machinas habuisse decenties mille, P. Cattaneus diu eius incola solum trigiesies; Antonius Gouea, tota vrbe nentes occurrere, non ex colu, sed rota, pede versatili quæ fulis tribus fila tria torquet, & suggerit, puer habitibus digitis, celerrimè, vnus in tres fulos circumuoluit. Sed samariæ laus Princeps ingeniorum felicitas, hinc illi virorum illustrium, & Mandachinorum, proles innumera, & quod consequens est, turrium templorum & arcuum magnificentia, in quibus emeritas illorum gubernationes, & decora mirantur posterì. Hanc ingeniorum temperiem, cœli purissimi bonitas efficit, auræque salubritas, quæ solum differt in annos octoginta, & subinde centum sed hanc cœli & soli faustitatem misere interpellant atrocina Piratarum, qui ex obuersa Iaponia non

III.
Pauli Docto-
ris patriæ ex-
colitur.